

Specialstudier

Nr 44. April 2015

Utvärdering av makroekonomiska
prognoser

Utvärdering av makroekonomiska prognoser

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt forskar inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitikens samhällsekonomiska aspekter.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, Working paper, PM** och som remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Den senaste statistiken hittar du under www.konj.se/statistik.

Förord

I Konjunkturinstitutets uppdrag ingår att redovisa och analysera prognosprecisionen i Konjunkturinstitutets prognoser. Prognosprecisionen ska också jämföras med andra prognosinstituts, däribland regeringens. Dessutom ska eventuella tendenser till systematiska fel kommenteras. Att studera och finna orsaker till prognosfelen, samt att undersöka om prognosfelen delas av andra prognosinstitut, är en del av Konjunkturinstitutets lärandeprocess.

Som ett led i det arbetet har Konjunkturinstitutet årligen publicerat en prognosutvärdering. Detta gjordes tidigare som en del av Konjunkturläget i mars varje år men görs nu i form av en specialstudie. Även regeringen och Riksbanken publicerar årligen prognosutvärderingar. Dessa prognosutvärderingar skiljer sig åt bland annat avseende val av utvärderingsperioder och utvärderingsmått, men de huvudsakliga resultaten är desamma.

Rapporten är författad av Pär Stockhammar.

Stockholm den 14 april 2015.

Mats Dillén
Generaldirektör

Innehåll

1	Inledning.....	9
2	Prognoser för 2014	9
3	Prognoser för 1997–2014.....	13
3.1	Skillnader i prognoshorisont kan påverka resultaten-----	16
4	Prognoser för 2011–2014.....	19
4.1	Medelfel 2011–2014 -----	19
4.2	Prognosprecision 2011–2014 -----	21
4.3	Förklaringar till prognosfelen 2011–2014 -----	22
5	Sammanfattning och diskussion	23
	Referenser	26
	Appendix 1. Prognosfel och prognosprecision	27
	Appendix 2. Tabell- och diagrambilaga	28

1 Inledning

I denna specialstudie jämförs Konjunkturinstitutets prognoser för BNP-tillväxten, arbetslösheten, inflationen och reporäntan med tio andra svenska prognosinstitut.¹ Detta görs i huvudsak för tre olika utvärderingsperioder: 2014 (kapitel 2), 1997–2014 (kapitel 3) samt 2011–2014 (kapitel 4).² I dessa kapitel studeras de genomsnittliga prognosfelen, de så kallade medelfelen, för att undersöka huruvida Konjunkturinstitutet, regeringen och andra tenderar att under- eller överskatta utfallen.³ Särskilt fokus på medelfelen läggs för utvärderingsperioden 2011–2014. Dessutom studeras prognosprecisionen för att undersöka träffsäkerheten i de olika prognosinstitutens prognoser. För att kunna bedöma storleken på eventuell över- eller underskattning, eller på skillnader i prognosprecision mellan olika prognosinstitut, utförs diverse statistiska test. Specialstudien avslutas med en sammanfattning där de viktigaste resultaten diskuteras.

2 Prognoser för 2014

I detta kapitel jämförs Konjunkturinstitutets prognosfel med tio andra prognosinstituts prognosfel för åtta stycken nyckelvariabler. Jämförelsen behandlar de prognoser för 2014 som publicerats under 2013 och 2014.⁴

I tabell 1 redovisas de olika prognosinstitutens *medelfel* för dessa nyckelvariabler 2014.⁵ För samtliga variabler utom arbetslösheten och timlönen hade medelfelet samma tecken för alla prognosinstitut. Samtliga undersökta prognosinstitut har i genomsnitt överskattat BNP-tillväxten, inflationen, reporäntan och det offentligfinansiella sparandet men underskattat sysselsättningstillväxten. För arbetslösheten är medelfelen i genomsnitt små. Konjunkturinstitutets medelfel var för alla variabler något närmare noll än genomsnittet för alla prognosinstitut. Handelsbanken och Swedbank hade störst överskattning av BNP och det offentligfinansiella sparandet. Swedbank hade också störst överskattning av såväl KPI- som KPIF-inflationen. Störst överskattning av reporäntan 2014 hade Svenskt näringsliv medan regeringens medelfel för alla variabler var nära eller något mindre (närmare noll) än genomsnittet för samtliga prognosinstitut.

Överskattningen av BNP-tillväxten kan till stor del förklaras av att det globala konjunkturläget har fortsatt att vara oväntat dämpat.⁶ Den svagare efterfrågan har även bidragit till att inflationstrycket blivit lägre än väntat med lägre än förväntad reporänta som följd. Sysselsättningen har under 2014 fortsatt att växa starkare än väntat. Även

¹ För utvärderingsåret 2014 studeras även prognoser för det offentligfinansiella sparandet, sysselsättningen, och timlöneutvecklingen. Prognoser för det offentligfinansiella sparandet studeras även för utvärderingsperioden 2011–2014.

² Även regeringen och Riksbanken publicerar årligen prognosutvärderingar, se till exempel regeringen (2014) och Sveriges riksbank (2015).

³ Se appendix 1 för en definition av utfall och prognosfel samt en genomgång av olika mått på prognosprecision.

⁴ För att öka antalet utvärderade prognoser för 2014 blandas i detta kapitel prognoser publicerade under både 2013 och 2014. I nästkommande kapitel utvärderas prognoser för innevarande och nästkommande år separat.

⁵ Se appendix 1 för en definition av utfall och prognosfel samt en genomgång av olika mått på prognosprecision.

⁶ En svag konjunkturutveckling i omvärlden har stor effekt på svensk ekonomi, se Österholm och Stockhammar (2014).

arbetskraften har stigit starkare än väntat varför de genomsnittliga prognosfelen för arbetslösheten varit relativt små under 2014. Löneutvecklingen har blivit marginellt starkare än väntat, vilket delvis kan förklaras av en urvalseffekt som drev upp den uppmätta löneökningstakten under 2014.⁷

Tabell 1 Medelfel för prognoser för 2014 publicerade under 2013 och 2014

Procentenheter

	BNP	Syssel-sättn.	Arbets-löshet ¹	Tim-lön ²	KPI	KPIF	Reporänta ³	Off. fin. sparande ⁴
ESV	-0,19	0,64	-0,11	0,02	-0,81	-0,53	-1,00	-0,29
Reg	-0,22	0,47	-0,07	0,11	-0,62	-0,41	-0,75	-0,43
HUI	-0,26		0,00		-1,00			
KI	-0,15	0,47	-0,07	0,04	-0,57	-0,40	-0,69	-0,36
LO	-0,02	0,48	-0,20	0,25	-0,63	-0,40	-0,58	
NO	-0,29	0,45	-0,06		-0,85	-0,43	-0,97	-0,26
RB	-0,29	0,36	0,02	-0,03	-0,88	-0,51	-0,79	-0,55
SEB	-0,33	0,60	-0,05	0,11	-0,66	-0,45	-0,58	-0,31
SHB	-0,60	0,50	-0,23	0,05	-0,78	-0,33	-0,13	-0,68
SN	-0,14	0,36	-0,10		-1,04	-0,58	-1,13	
SB	-0,56	0,45	-0,06	-0,04	-1,16	-0,64	-1,04	-0,66
Medelvärde	-0,28	0,48	-0,09	0,06	-0,82	-0,47	-0,77	-0,44

Anm. Prognosinstituten är Ekonomistyrningsverket (ESV), regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB).

¹ Procent av arbetskraften. ² Enligt konjunkturlönestatistiken. Ett väntevärdesriktigt utfall för löneökningstakten 2014 publiceras först i februari 2016. Här används därför KI:s prognos i mars 2015 som approximation av utfallet. ³ Vid årets slut, procent. Riksbankens kvartalsprognoser har interpolerats till dagsvärden för att få fram ett värde i slutet av året. ⁴ Procent av BNP.

För HUI har KI bara tillgång till prognoser för BNP-tillväxt, arbetslöshet och KPI-inflation. LO publicerar ibland bara prognoser för kalenderkorrigerad BNP; dessa prognoser har utvärderats mot kalenderkorrigerade utfall.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Vad gäller prognosprecision mätt med *medelabsolutfelet*⁸ (se tabell 2) utmärker sig LO genom att uppvisa lägst medelabsolutfel för BNP-tillväxten, men tillhöra de prognosinstituten som har högst medelabsolutfel för arbetsmarknadsvariablerna.⁹ Handelsbanken utmärker sig genom att uppvisa sämst prognosprecision för BNP-tillväxten, men klart bäst prognosprecision för reporäntan. Svenskt näringsliv uppvisar tillsammans med Riksbanken lägst medelabsolutfel för sysselsättningen, men hade högst medelabsolutfel för 2014 års reporänta. Konjunkturinstitutets prognosprecision var bättre än genomsnittet bland prognosinstituten för inflationen, reporäntan och det offentligfinansierade sparandet och nära genomsnittet för BNP-tillväxten, arbetslösheten, sysselsättningen och timlönen. Regeringens prognosprecision, mätt med medelabsolutfelet, är bättre än genomsnittet för prognosinstituten för BNP-tillväxten och inflationen och

⁷ En femtedel av det urval som används som underlag till konjunkturlönestatistiken byts ut i januari varje år. SCB:s bearbetning av datamaterialet indikerar att den tillkommande femtedelen 2014 hade högre genomsnittslöner än den femtedel som lämnade urvalet. Löneökningstakten mellan 2013 och 2014 blev till följd av detta urvalsbyte upp till 0,4 procentenheter högre.

⁸ Prognoser tas fram för att utgöra ett underlag till beslutsfattare såsom regeringen, Riksbanken och arbetsmarknadens parter. Det finns flera mått på, och därmed definitioner av, prognosprecision. Vilket mått som bör användas för att beräkna prognosprecision beror egentligen på beslutsfattarens preferenser, men i praktiken är dessa normalt inte kända. Två vanliga mått – medelabsolutfel och rotmedelkvadratfel – används i denna studie. Se appendix 1 för mer information om dessa mått.

⁹ I det här kapitlet där prognoser för 2014, publicerade under både 2013 och 2014, utvärderas kan skillnaderna i informationsmängd mellan prognosinstituten vara särskilt stor.

är nära genomsnittet för övriga variabler. Särskilt för arbetsmarknadsvariablerna och underliggande inflation (KPIF) uppvisar prognosinstituten mycket likartade prognosfel varför skillnader inte ska överdrivas.

Tabell 2 Medelabsolutfel för prognoser för 2014 publicerade under 2013 och 2014

Procentenheter

	BNP	Syssel-sättn.	Arbets-löshet	Tim-lön	KPI	KPIF	Reporänta	Off. fin. sparande
ESV	0,21	0,64	0,16	0,12	0,81	0,53	1,00	0,54
Reg	0,25	0,47	0,18	0,11	0,62	0,41	0,75	0,49
HUI	0,34		0,10		1,00			
KI	0,32	0,48	0,15	0,13	0,58	0,40	0,69	0,42
LO	0,08	0,58	0,20	0,25	0,63	0,45	0,58	
NO	0,41	0,48	0,14		0,85	0,43	0,97	0,34
RB	0,44	0,39	0,07	0,13	0,88	0,51	0,79	0,61
SEB	0,33	0,60	0,13	0,16	0,66	0,45	0,58	0,34
SHB	0,70	0,57	0,23	0,08	0,78	0,33	0,13	0,68
SN	0,14	0,40	0,18		1,04	0,58	1,13	
SB	0,61	0,48	0,14	0,07	1,16	0,66	1,04	0,71
Medelvärde	0,35	0,51	0,15	0,13	0,82	0,47	0,77	0,52

Anm. Prognosinstituten är Ekonomistyrningsverket (ESV), regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB).

Variabeldefinitioner finns i tabell 1. För HUI har KI bara tillgång till prognoser för BNP-tillväxt, arbetslöshet och KPI-inflation. LO publicerar ibland bara prognoser för kalenderkorrigerad BNP; dessa prognoser har utvärderats mot kalenderkorrigerade utfall.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Om i stället *rotmedelkvadratfelet* används som mått på prognosprecision ökar spridningen mellan prognosinstituten något (se tabell 3).¹⁰ Bilden förändras dock inte mycket. Mått med rotmedelkvadratfelet utmärker sig igen LO genom att uppvisa bäst prognosprecision för BNP-tillväxten medan Svenskt näringsliv och Swedbank tillhör de prognosinstitut som har sämst prognosprecision för inflationen, reporäntan och det offentligfinansiella sparandet. Konjunkturinstitutet har lägst rotmedelkvadratfel för KPI-inflationen och är för övriga variabler nära eller bättre än genomsnittet bland prognosinstituten. Regeringens rotmedelkvadratfel var nära eller något lägre än genomsnittet för prognosinstituten.

¹⁰ Se appendix 1 för en beskrivning av skillnaden mellan medelabsolutfelet och rotmedelkvadratfelet.

Tabell 3 Rotmedelkvadratfel för prognoser för 2014 publicerade under 2013 och 2014

Procentenheter

	BNP	Syssel-sättn.	Arbets-löshet	Tim-lön	KPI	KPIF	Reporänta	Off. fin. sparande
ESV	0,23	0,73	0,24	0,14	0,96	0,63	1,04	0,70
Reg	0,32	0,64	0,25	0,13	0,76	0,51	0,81	0,64
HUI	0,16		0,17		1,20			
KI	0,34	0,58	0,21	0,14	0,73	0,53	0,78	0,55
LO	0,11	0,63	0,27	0,27	0,85	0,60	0,72	
NO	0,44	0,55	0,20		1,08	0,55	1,14	0,41
RB	0,48	0,46	0,09	0,15	1,15	0,66	0,95	0,80
SEB	0,38	0,74	0,16	0,18	0,84	0,58	0,70	0,39
SHB	0,77	0,66	0,31	0,09	0,99	0,41	0,18	0,89
SN	0,19	0,47	0,26		1,41	0,79	1,20	
SB	0,72	0,56	0,18	0,08	1,43	0,81	1,23	0,79
Medelvärde	0,38	0,60	0,21	0,15	1,04	0,61	0,87	0,65

Anm. Prognosinstituten är Ekonomistyrningsverket (ESV), regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB).

Variabeldefinitioner finns i tabell 1. För HUI har KI bara tillgång till prognoser för BNP-tillväxt, arbetslöshet och KPI-inflation. LO publicerar ibland bara prognoser för kalenderkorrigerad BNP; dessa prognoser har utvärderats mot kalenderkorrigerade utfall.

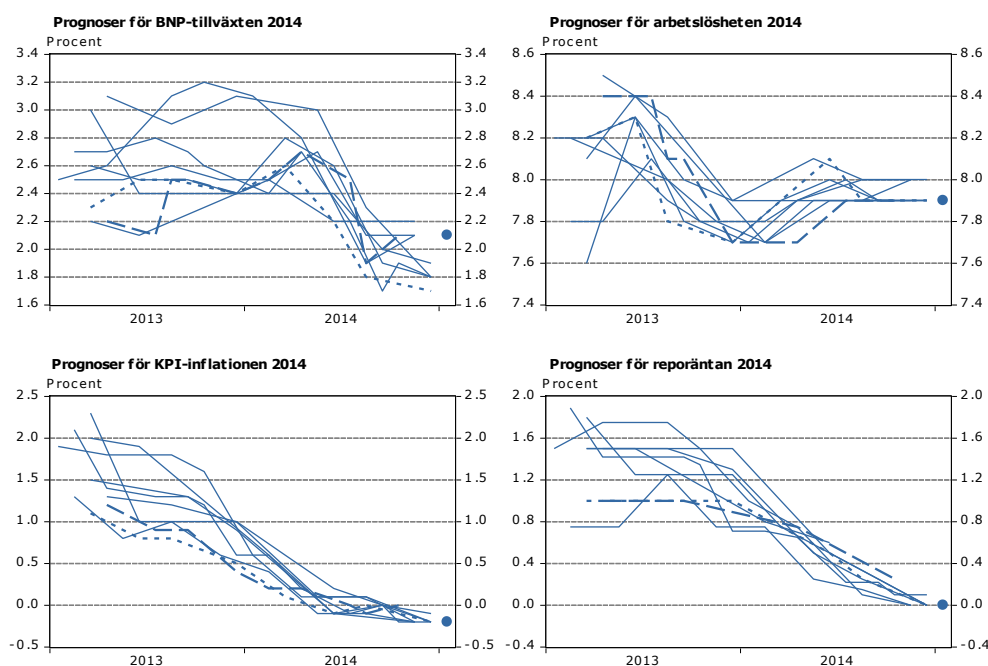
Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 1 visar de prognoser för BNP-tillväxten, arbetslöshet, KPI och reporänta 2014 som Konjunkturinstitutet, regeringen och andra prognosmakare gjorde under 2013 och 2014.¹¹ Det är tydligt hur samtliga prognosinstitut reviderat ner sina prognoser för, i synnerhet, KPI-inflationen och reporäntan under denna period. Notera att Konjunkturinstitutets och regeringens, relativt övriga prognosinstituts, små överskattningar av i synnerhet BNP-tillväxten och KPI-inflationen kan hänföras till relativt små överskattningar i de prognoser som publicerades under 2013. I slutet av 2014 tillhörde Konjunkturinstitutet de mest pessimistiska prognosinstituten för BNP-tillväxten 2014. Regeringen tillhörde de mest pessimistiska prognosinstituten i de prognoser för arbetslösheten som publicerades under 2013 men tillhörde de mest optimistiska i de prognoser som publicerades under 2014.

¹¹ Se till exempel tabell 1 för en lista över de prognosinstitut som visas i diagrammet.

Diagram 1 Prognoser för BNP, arbetslöshet, KPI och reporänta 2014 publicerade 2013 och 2014 av Konjunkturinstitutet, regeringen och andra prognosinstitut

Procentuell förändring

Anm. Kortstreckad tjock linje visar KI, långstreckad tjock linje visar regeringen, tunna heldragna linjer visar övriga prognosinstitut. Punkten visar det första publicerade utfallet.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

3 Prognoser för 1997–2014

Tabellerna och diagrammen i föregående avsnitt beskriver hur Konjunkturinstitutets och andra prognosinstituts prognoser för 2014 förhållit sig till utfallet. I detta avsnitt sätts prognosfelen för 2014 i relation till motsvarande resultat över en längre tidsperiod. Om man vill jämföra olika prognosinstituts träffsäkerhet är det också av värde att studera en längre tidsperiod eftersom effekterna av rena tillfälligheter minskar.¹² Meddelena är relativt små överlag, särskilt för prognoser för innevarande år där de är nära noll (se tabell 20 och tabell 21 i appendix 2). Undantaget Svenskt näringslivs prognoser för innevarande års arbetslöshet har inget prognosinstitut signifikant över- eller underskattat BNP-tillväxten eller arbetslösheten innevarande eller nästkommande år.¹³ Däremot har samtliga institut signifikant överskattat reporäntan både innevarande och nästkommande år. Innevarande år har reporäntan överskattats med i genomsnitt 0,4 procentenheter och nästkommande år med hela 1,1 procentenheter. Riksbankens överskattning av innevarande och nästkommande års reporänta var störst av samtliga prognosinstitut. Endast Handels utredningsinstitut och Handelsbanken har signifikant överskattat innevarande års KPI-inflation medan samtliga prognosinstitut med

¹² Samtidigt påverkas då jämförelsen av att den inkluderar relativt gamla prognoser som inte nödvändigtvis speglar prognosmakarnas aktuella förmåga.

¹³ Testet genomförs genom att utföra en regression av prognosfelen på en konstant. Därefter testas nollhypotesen om den estimerade konstanten (lika med medelvärdet av prognosfelen, medelfelet) är lika med noll, det vill säga ingen systematisk över- eller underskattning. Om signifikansnivån sätts till 5 procent förkastas nollhypotesen för p-värden mindre än 0,05. För att hantera eventuell uppkomst av autokorrelation har standardfel enligt Newey-West (1987) använts.

undantag för LO signifikant har överskattat nästkommande års KPI-inflation.¹⁴ Medelfelen för de prognoser som publicerades i mars eller i april (se tabell 22 och tabell 23) är i genomsnitt något högre. Detta är delvis en effekt av att den genomsnittliga prognoshorizonten är längre för dessa prognoser.

Överskattningen av reporäntan och KPI-inflationen 2007–2014 beror sannolikt på en kombination av felbedömningar av konjunkturella och strukturella faktorer. Samtliga prognosinstitut har upprepade gånger blivit överraskade av den låga styrränta som Riksbanken (likt Europeiska centralbanken) tvingats välja för att bemästra lågkonjunkturen. Därutöver har även strukturella faktorer påverkat centralbankernas agerande.¹⁵

Vad gäller prognosprecision är Konjunkturinstitutets prognosprecision mätt med medelabsolutfelet nära eller bättre än genomsnittet för alla prognosinstitut för alla variabler och för både innevarande och nästkommande år (se tabell 4). För i synnerhet inflationen, mätt som både KPI och KPIF, tillhör Konjunkturinstitutet de prognosinstitut som har lägst medelabsolutfel.

Tabell 4 Medelabsolutfel för prognoser avseende innevarande (I) och nästkommande (N) år, 1997–2014

Procentenheter

	BNP		Arbetslöshet		KPI		KPIF		Reporänta	
	I	N	I	N	I	N	I	N	I	N
Reg	0,67	1,61	0,21	0,85	0,18	0,90	0,14	0,51	0,49	1,30
HUI	0,59	1,51	0,23	0,62	0,25	0,89				
KI	0,60	1,56	0,17	0,76	0,15	0,85	0,14	0,44	0,50	1,25
LO			0,27	0,76	0,19	0,92	0,16	0,49		
NO	0,68	1,37	0,23	0,73	0,23	1,02	0,17	0,60		
RB	0,64	1,43	0,19	0,76	0,17	0,96	0,16	0,47	0,53	1,55
SEB	0,64	1,41	0,18	0,56	0,18	0,88	0,15	0,52	0,39	1,24
SHB	0,61	1,71	0,22	0,79	0,21	0,93	0,15	0,48		
SN	0,67	1,71	0,25	0,74	0,24	0,96	0,22	0,70		
SB	0,92	1,87	0,25	0,80	0,26	1,04	0,23	0,69	0,47	1,45
Medelvärde	0,67	1,58	0,22	0,74	0,21	0,94	0,17	0,54	0,48	1,36

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB). Variabeldefinitioner finns i tabell 1.

För HUI har KI bara tillgång till prognoser för BNP-tillväxt, arbetslöshet och KPI-inflation. LO publicerar inte alltid prognoser på faktisk BNP-tillväxt (bara kalenderkorrigerad) varför de exkluderas i denna jämförelse. Underliggande inflation (KPIX och KPIF) utvärderas för perioden 2005–2014 och reporänta utvärderas för perioden 2007–2014.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Konjunkturinstitutets, och även till viss del regeringens och Riksbankens, prognosprecision framstår som sämre om i stället rotmedelkvadratfelet används som jämförelsemått för 1997–2014 (se tabell 4 och tabell 5 och jämför med tabell 12 och tabell 13 i appendix 2). Detta är en effekt av att Konjunkturinstitutet, regeringen och Riksbankens

¹⁴ Underliggande inflation utvärderas för perioden 2005–2014 där KPIX användes som mått 2005–2008 och KPIF från och med 2009. Reporäntan utvärderas för perioden 2007–2014.

¹⁵ Se fördjupningen "Historiskt låga realräntor det kommande decenniet" i Konjunkturinstitutet (2014).

ken, relativt övriga prognosinstitut, gjorde särskilt stora prognosfel under finanskrisen.¹⁶ Ändå har Konjunkturinstitutet lägst rotmedelkvadratfel innevarande år för både arbetslösheten, KPI-inflationen och KPIF-inflationen (se tabell 5).

Tabell 5 Rotmedelkvadratfel för prognoser avseende innevarande (I) och nästkommande (N) år, 1997–2014

Procentenheter

	BNP		Arbetslöshet		KPI		KPIF		Reporänta	
	I	N	I	N	I	N	I	N	I	N
Reg	0,94	2,41	0,31	1,13	0,28	1,08	0,20	0,59	0,87	1,66
HUI	0,90	2,21	0,31	0,87	0,34	1,15				
KI	0,93	2,38	0,25	1,04	0,24	1,11	0,19	0,53	0,87	1,72
LO			0,42	0,98	0,29	1,08	0,22	0,60		
NO	0,98	2,01	0,33	0,92	0,34	1,23	0,22	0,68		
RB	0,97	2,15	0,29	1,00	0,28	1,26	0,22	0,59	0,91	1,90
SEB	0,91	2,09	0,26	0,71	0,29	1,08	0,21	0,60	0,74	1,58
SHB	0,89	2,33	0,33	1,04	0,33	1,19	0,20	0,59		
SN	0,95	2,39	0,35	0,99	0,35	1,20	0,35	0,81		
SB	1,31	2,61	0,39	1,18	0,36	1,29	0,29	0,75	0,81	1,83
Medelvärde	0,98	2,29	0,32	0,99	0,31	1,17	0,23	0,64	0,84	1,74

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB). Variabeldefinitioner finns i tabell 1.

För HUI har KI bara tillgång till prognoser för BNP-tillväxt, arbetslöshet och KPI-inflation. LO publicerar inte alltid prognoser på faktisk BNP-tillväxt (bara kalenderkorrigerad) varför de exkluderats i denna jämförelse. Underliggande inflation (KPIX och KPIF) utvärderas för perioden 2005–2014 och reporänta utvärderas för perioden 2007–2014.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Sammantaget för både medelabsolutfelet och rotmedelkvadratfelet, och för prognoser för både innevarande och nästkommande år, tillhör SEB de prognosinstitut som har bäst prognosprecision för BNP-tillväxt, arbetslöshet och reporänta. Swedbank utmärker sig genom att ha högst medelabsolutfel och rotmedelkvadratfel för BNP och inflation medan Riksbanken haft sämst prognosprecision för reporäntan. Konjunkturinstitutet och regeringen tillhör de institut som haft högst prognosprecision för inflationen.¹⁷

¹⁶ Under finanskrisen hade samtliga prognosinstitut sämre prognosprecision än normalt (se till exempel diagram 2 i appendix 2). Medelprognosfelen ligger i de flesta fall nära noll, men det gjordes stora både under- och överskattningar av utfallen. Dessa stora prognosfel har stor påverkan på medelabsolutfelen och rotmedelkvadratfelen under perioden 1997–2014. I tabell 12 och tabell 13 visas medelabsolutfel och rotmedelkvadratfel för perioden 1997–2014, men exklusive åren 2008–2010. Relativt övriga prognosinstitut gynnas Konjunkturinstitutet något av att åren för finanskrisen exkluderas för både BNP-tillväxten, arbetslösheten och KPI-inflationen. Regeringen och Riksbanken gynnas också i viss mån, i synnerhet för BNP-tillväxten och arbetslösheten (regeringen) och för BNP-tillväxten och KPI-inflationen (Riksbanken). Skillnaden är störst då rotmedelkvadratfelet används eftersom detta mått bestraffar stora prognosfel hårdare, se appendix 1. Se även analysen i kapitlet "Utvärdering av prognoserna för 2012 samt 1997–2012" i Konjunkturinstitutet (2013).

¹⁷ Skillnaderna ska inte överdrivas. Skillnaderna i prognosprecision i de prognoser som publiceras i mars och april är signifikanta endast i ett fåtal fall (se tabell 14-tabell 19 i appendix 2).

3.1 Skillnader i prognoshorisont kan påverka resultaten

De jämförelser som redovisas ovan utgår från de observerade prognosfelen. En förutsättning för att sådana jämförelser ska bli rättvisande är att alla prognosinstitut har tillgång till samma information när prognoserna görs. Om prognoserna är gjorda med olika prognoshorisont, det vill säga olika lång tid före utfallet, uppfylls inte detta villkor. Prognoser gjorda närmare utfallet kan använda senare tillgänglig information i form av olika indikatorer och andra bedömares prognoser. Eventuella effekter av sådana skillnader i informationstillgång beskrivs i denna studie genom att visa medelabsolutfel för prognoser publicerade vid olika tidpunkter under året.¹⁸ De flesta prognosinstitut publicerar sina prognoser inom två månader efter nationalräkenskapsernas kvartalsutfall varför vi har valt att separat jämföra prognoser publicerade i mars och april; juni och juli; augusti och september samt i december.¹⁹ Vissa prognosinstitut publicerar inte alltid prognoser under dessa tidsperioder varför det ibland uppkommer problem med för få observationer. I tabell 6-tabell 8 har prognosinstitut med färre än fem publicerade prognoser den givna perioden exkluderats från jämförelsen.

Tabell 6 Medelabsolutfel för BNP innevarande (I) och nästkommande (N) år uppdelat per publiceringsmånad, 1997–2014

Procentenheter

	Mar-apr		Jun-jul		Aug-sep		Dec	
	I	N	I	N	I	N	I	N
Reg	0,91	1,73			0,52	1,86		
HUI	0,94	1,84	0,73	1,72	0,46	1,47	0,28	1,12
KI	0,89	1,63	0,64	1,69	0,44	1,44	0,33	1,08
NO	0,84	1,24			0,46	1,32		
RB	0,87	1,49	0,66	1,37	0,71	1,93	0,31	1,15
SEB		0,74			0,41	1,41		
SHB	0,82	2,67			0,46	1,58	0,33	1,29
SN	0,98	1,99	0,75	1,85	0,52	1,58	0,32	1,47
SB	1,03	1,79			0,60	1,93		
Medelvärde	0,91	1,68	0,69	1,66	0,51	1,61	0,31	1,22

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB). Variabeldefinitioner finns i tabell 1.

Prognosinstitut med färre än fem publicerade prognoser den givna perioden har exkluderats. LO publicerar inte alltid prognoser på faktisk BNP-tillväxt (bara kalenderkorrigerad) varför de exkluderats i denna jämförelse. Underliggande inflation (KPIX och KPIF) utvärderas för perioden 2005–2014 och reporänta utvärderas för perioden 2007–2014.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Konjunkturinstitutets medelabsolutfel för BNP-tillväxten innevarande och nästkommande år är lägre än genomsnittet för alla prognosmakare för de prognoser som publiceras i augusti eller september (se tabell 6). För de tre övriga prognosperioderna är Konjunkturinstitutets medelabsolutfel nära genomsnittet för samtliga prognosmakare.

¹⁸ I tidigare års prognosutvärderingar användes en ekonometrisk metod för att justera för olika lång prognoshorisont, men denna metod har i vissa fall visat sig ge svårtolkade resultat, se Sveriges riksbank (2015).

¹⁹ Flera prognosinstitut publicerar även i januari men dessa har exkluderats i denna jämförelse eftersom de då för arbetslöshet, KPI, KPIF och reporänta kan ha tillgång till utfallet för föregående år.

Både regeringen och Riksbanken har något sämre prognosprecision för BNP-tillväxten än genomsnittet för prognosmakarna för de prognoser som publiceras i augusti eller september, särskilt för prognoser för nästkommande år. SEB utmärker sig genom att ha betydligt lägre medelabsolutfel än genomsnittet för prognoser publicerade i mars och april.²⁰

För arbetslösheten innevarande år har Konjunkturinstitutet nära genomsnittlig eller bättre prognosprecision oavsett tid för prognos (se tabell 7). Konjunkturinstitutets medelabsolutfel för decemberprognoser för innevarande års arbetslöshet är nära noll. Regeringen och Riksbanken har störst medelabsolutfel för nästkommande års arbetslöshet av samtliga prognosinstitut för de prognoser som publiceras i augusti eller september. Liksom för BNP-tillväxten utmärker sig SEB genom att ha betydligt lägre medelabsolutfel än genomsnittet för prognoser publicerade i mars och april.²¹

Tabell 7 Medelabsolutfel för arbetslöshet innevarande (I) och nästkommande (N) år uppdelat per publiceringsmånad, 1997–2014

Procentenheter

	Mar-apr		Jun-jul		Aug-sep		Dec	
	I	N	I	N	I	N	I	N
Reg	0,28	0,87			0,16	0,89		
HUI	0,33	0,79	0,24	0,71	0,17	0,70	0,12	0,46
KI	0,26	0,91	0,25	0,85	0,12	0,69	0,03	0,51
LO	0,37	0,80						
NO	0,24	0,81			0,10	0,66		
RB	0,38	0,91	0,23	0,82	0,09	0,88	0,05	0,57
SEB		0,52			0,09	0,43		
SHB	0,25	0,93			0,16	0,70	0,09	0,42
SN	0,39	0,88	0,30	0,83	0,19	0,63	0,07	0,52
SB	0,29	0,74			0,14	0,72		
Medelvärde	0,31	0,81	0,25	0,80	0,13	0,68	0,07	0,49

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB). Variabeldefinitioner finns i tabell 1.

Prognosinstitut med färre än fem publicerade prognoser den givna perioden har exkluderats. Underliggande inflation (KPIX och KPIF) utvärderas för perioden 2005–2014 och reporänta utvärderas för perioden 2007–2014.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Konjunkturinstitutet har lägst eller näst lägst medelabsolutfel för de prognoser som publiceras i augusti-september eller december för både innevarande och nästkommande års KPI-inflation (se tabell 8).

²⁰ SEB har dock bara publicerat fem prognoser i mars eller i april under perioden 1997–2014.

²¹ Se fotnot 20.

Tabell 8 Medelabsolutfel för KPI innevarande (I) och nästkommande (N) år uppdelat per publiceringsmånad, 1997–2014

Procentenheter

	Mar-apr		Jun-jul		Aug-sep		Dec	
	I	N	I	N	I	N	I	N
Reg	0,31	1,06			0,09	0,91		
HUI	0,44	1,01	0,26	0,94	0,18	1,11	0,11	0,66
KI	0,34	1,04	0,12	0,94	0,10	0,82	0,02	0,40
LO	0,37	0,95						
NO	0,31	1,30			0,13	1,05		
RB	0,32	1,15	0,14	1,02	0,19	1,50	0,03	0,61
SEB		1,16			0,12	0,88		
SHB	0,25	1,20			0,17	0,94	0,05	0,49
SN	0,39	1,16	0,21	1,28	0,15	0,91	0,06	0,54
SB	0,28	0,96			0,17	1,25		
Medelvärde	0,34	1,10	0,18	1,04	0,15	1,06	0,05	0,54

Anm. Prognosinstitutet är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB). Variabeldefinitioner finns i tabell 1.

Prognosinstitut med färre än fem publicerade prognoser den givna perioden har exkluderats. Underliggande inflation (KPIX och KPIF) utvärderas för perioden 2005–2014 och reporänta utvärderas för perioden 2007–2014.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Konjunkturinstitutets medelabsolutfel för decemberprognoser för innevarande års KPI-inflation är nära noll.²² Riksbanken utmärker sig med betydligt högre medelabsolutfel än genomsnittet för prognoser publicerade i augusti och september. Regeringen har något bättre prognosprecision än genomsnittet bland prognosinstitutet för både innevarande och nästkommande års KPI-inflation oavsett när på året prognoserna publicerats.

Notera hur medelabsolutfelen i tabell 6, tabell 7 och tabell 8 generellt minskar under året, särskilt för innevarande års prognoser. Det vill säga, prognosprecisionen ökar ju närmare tiden för utfallet prognosen publiceras.²³ Till exempel har prognoser för innevarande års arbetslöshet och KPI-inflation som publiceras i december ett genomsnittligt medelabsolutfel på under 0,1 procentenheter. Detta är förstås naturligt eftersom utfallen för dessa variabler till stora delar då är kända.

²² Konjunkturinstitutet publicerar sina decemberprognoser efter det att KPI-utfallet för november släppts och har därför tillgång till utfall för 11 av 12 månader innevarande år. Detta görs inte av alla prognosinstitut.

²³ Det finns dock undantag, till exempel försämrades Riksbankens prognosprecision mellan juni-juli och augusti-september för både BNP-tillväxten och KPI-inflationen.

4 Prognoser för 2011–2014

I detta kapitel jämförs Konjunkturinstitutets medelfel och prognosprecision med övriga prognosinstituts för perioden efter finanskrisen, 2011–2014. Syftet med att jämföra prognoser under denna kortare period är att analysera skillnader som kan förmodas bero på de prognosmetoder som används nu. Under hela perioden sedan 1997 har prognosinstitutets metoder, organisation och personal förändrats. För att kunna identifiera eventuella brister i Konjunkturinstitutets prognoser är det därför intressant att jämföra de senaste årens resultat. Valet att jämföra just fyra år är resultatet av en avvägning mellan att inte ha med för få år, då slumpen spelar stor roll, och för många år för att resultaten ska kunna anses spegla nuvarande prognosmetoder. Fem år kan kanske anses vara en rimlig avvägning, men eftersom 2010 var ett exceptionellt år med mycket stark återhämtning efter finanskrisåret 2009 valde vi att inte beakta detta år.

4.1 Medelfel 2011–2014

Prognoser för innevarande års utfall överskattades i genomsnitt för samtliga variabler (se tabell 9).

Tabell 9 Medelfel och test för systematiska fel för prognoser för innevarande år, 2011–2014²⁴

	BNP		Arbetslöshet		KPI		KPIF		Reporänta		Off.fin. sparande	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
Reg	-0,17	0,20	-0,01	0,92	-0,09	0,28	-0,09	0,05	-0,34	0,00	-0,11	0,15
HUI	-0,11	0,23	0,00	1,00	-0,16	0,04						
KI	-0,04	0,66	-0,01	0,71	-0,14	0,01	-0,14	0,00	-0,28	0,00	-0,05	0,47
LO			-0,08	0,14	-0,04	0,74	-0,13	0,08				
NO	-0,06	0,64	-0,03	0,39	-0,13	0,03	-0,15	0,00				
RB	-0,06	0,56	0,00	0,86	-0,13	0,01	-0,12	0,00	-0,33	0,00		
SEB	-0,11	0,34	0,06	0,16	-0,11	0,05	-0,15	0,00	-0,28	0,01		
SHB	-0,09	0,49	-0,07	0,10	-0,13	0,01	-0,09	0,01				
SN	0,07	0,53	-0,17	0,01	-0,19	0,02	-0,25	0,01				
SB	-0,04	0,80	-0,04	0,35	-0,25	0,03	-0,21	0,00	-0,37	0,00		
ESV	0,03	0,79	-0,05	0,24	-0,08	0,16	-0,09	0,01	-0,38	0,00	0,07	0,26
Medel-värde	-0,06		-0,04		-0,13		-0,14		-0,33		-0,03	

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB), Ekonomistyrningsverket (ESV).

De skattade koefficienterna är de genomsnittliga prognosfelen, medelfelen, för varje prognosinstitut.

Källa: Konjunkturinstitutet.

²⁴ De skattade koefficienterna är lika med medelfelen för varje prognosinstitut. Givet att nollhypotesen om att koefficienten (medelfelet) är noll är sann, anger p-värdet sannolikheten att av slumpen erhålla ett minst så extremt medelfel som det faktiskt observerade.

Störst överskattning av BNP-tillväxten för innevarande år gjorde regeringen, 0,2 procentenheter. Överskattningen av BNP-tillväxten var dock i genomsnitt liten och inte signifikant för något prognosinstitut.²⁵ Likaså var den genomsnittliga överskattningen av arbetslösheten mycket liten. Störst överskattning av arbetslösheten innevarande år gjorde Svenskt näringsliv, 0,2 procentenheter, och denna var dessutom signifikant skild från noll. Samtliga prognosinstitut har överskattat innevarande års såväl KPI- som KPIF-utfall. Med undantag för regeringen, LO och ESV (för KPI-inflationen) har dessa överskattningar dessutom varit signifikanta på fem procents signifikansnivå. Innevarande års utfall för reporäntan har överskattats stort och signifikant av samtliga prognosinstitut, i genomsnitt var överskattningen av reporäntan 0,3 procentenheter.²⁶ Medelfelen för Konjunkturinstitutets, regeringens och ESV:s prognoser för innevarande års offentligfinansiella sparande har varit små under perioden 2011–2014.

Även nästkommande års utfall överskattades för samtliga variabler (se tabell 10) och överskattningen var i genomsnitt större.

Tabell 10 Medelfel och test för systematiska fel för nästkommande år, 2011–2014

	BNP		Arbetslöshet		KPI		KPIF		Reporänta		Off.fin. sparande	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
Reg	-0,67	0,03	-0,14	0,49	-0,41	0,15	-0,23	0,12	-0,91	0,00	-0,56	0,05
HUI	-0,36	0,17	-0,00	1,00	-0,91	0,00						
KI	-0,40	0,11	-0,16	0,35	-0,43	0,14	-0,38	0,00	-0,69	0,00	-0,40	0,11
LO			-0,39	0,11	-0,48	0,27	-0,40	0,02				
NO	-0,04	0,88	-0,14	0,37	-0,92	0,00	-0,53	0,00				
RB	-0,44	0,00	0,04	0,81	-0,81	0,01	-0,50	0,00	-1,18	0,00		
SEB	-0,15	0,50	-0,02	0,92	-0,52	0,06	-0,46	0,00	-0,92	0,00		
SHB	-0,33	0,30	-0,18	0,23	-0,42	0,21	-0,20	0,07				
SN	0,26	0,38	-0,36	0,06	-0,84	0,02	-0,69	0,00				
SB	-0,27	0,38	-0,28	0,27	-1,13	0,00	-0,74	0,00	-1,29	0,00		
ESV	-0,18	0,42	-0,23	0,17	-0,56	0,08	-0,35	0,01	-1,08	0,00	-0,63	0,02
Medel-värde	-0,26		-0,17		-0,68		-0,45		-1,01		-0,53	

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB), Ekonomistyrningsverket (ESV).

De skattade koefficienterna är de genomsnittliga prognosfelen, medelfelen, för varje prognosinstitut.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Regeringen hade störst överskattning för BNP-tillväxten 2011–2014 även för nästkommande år, hela 0,7 procentenheter. Både regeringen och Riksbanken har signifikant överskattat nästkommande års BNP-tillväxt. I genomsnitt överskattade prognos-

²⁵ I beräkningen av p-värdet för ett givet prognosinstitut divideras den skattade koefficienten (medelfelet) med standardavvikelsen av prognosfelen. Om standardavvikelsen (eller spridningen) i prognosfelen är stor kommer p-värdena att stiga. Det vill säga, allt annat lika, kommer sannolikheten att för ett givet prognosinstitut förkasta nollhypotesen om att det sanna medelfelet är lika med noll att minska då spridningen i prognosfelen ökar.

²⁶ Överskattningen av reporäntan bidrar till överskattning av KPI eftersom ränteeffekter ingår i KPI.

institutet nästkommande års BNP-tillväxt med 0,3 procentenheter. Svenskt näringsliv var det enda prognosinstitutet som underskattade nästkommande års BNP-utfall. Samtliga prognosinstitut utom Riksbanken överskattade arbetslösheten men den genomsnittliga överskattningen av var relativt liten, knappt 0,2 procentenheter. Störst överskattning hade LO och Svenskt näringsliv, 0,4 procentenheter och dessa var nästan signifikanta på 5-procentsnivån. Samtliga prognosinstitut har överskattat nästkommande års KPI- och KPIF-inflationsutfall och Konjunkturinstitutet utmärker sig tillsammans med regeringen och Handelsbanken med att tillhöra de prognosinstitut som gjort minst överskattning. I genomsnitt för samtliga prognosinstitut var överskattningen av nästkommande års KPI- och KPIF-inflationsutfall 0,7 respektive 0,5 procentenheter. Riksbanken har haft större än genomsnittlig överskattning för KPI-inflationsutfallen. En delförklaring till detta är att Riksbanken, relativt vissa övriga prognosmakare, har haft stora överskattningar av reporäntan under perioden. Den genomsnittliga överskattningen av nästkommande års reporänta var mycket stor, hela 1 procentenhet. Konjunkturinstitutet utmärker sig genom att vara det prognosinstitut, i detta begränsade urval, som haft minst överskattning, 0,7 procentenheter, av nästkommande års reporänta. Konjunkturinstitutet, regeringen och ESV överskattade det offentligfinansiella sparandet nästkommande år med i genomsnitt ca 0,5 procentenheter.

4.2 Prognosprecision 2011–2014

Prognosprecisionen, mätt med medelabsolutfelet, var för BNP-tillväxten, arbetslösheten och reporäntan i genomsnitt bättre 2011–2014 än under den längre perioden 1997–2014 (jämför tabell 4 och tabell 11). För inflationen var prognosprecisionen ungefär likvärdig under de två perioderna. Undantaget är prognoser för nästkommande års KPI-inflation där prognosprecisionen var sämre under perioden 2011–2014 än under perioden 1997–2014.

Konjunkturinstitutets prognosprecision är, undantaget prognoser för nästkommande års offentligfinansiella sparande, bättre än genomsnittet för alla prognosinstitut och för alla undersökta variabler denna period (se tabell 11). Riksbanken utmärker sig genom att tillhöra de prognosinstitut som haft lägst medelabsolutfel för både BNP-tillväxt och arbetslöshet men tillhöra de sämre på att prognostisera nästkommande års reporänta. Regeringen har nära genomsnittlig prognosprecision för innevarande och nästkommande års BNP-tillväxt, reporänta och offentligfinansiellt sparande. Samtidigt utmärker sig regeringen genom att tillhöra de prognosinstitut som haft högst medelabsolutfel för nästkommande års arbetslöshet men samtidigt tillhöra de prognosinstitut som haft lägst medelabsolutfel för inflationen.

Tabell 11 Medelabsolutfel för prognoser avseende innevarande (I) och nästkommande (N) år, 2011–2014

Procentenheter

	BNP		Arbetslöshet		KPI		KPIF		Repo-ränta		Off. fin. sparande	
	I	N	I	N	I	N	I	N	I	N	I	N
Reg	0,40	0,77	0,12	0,58	0,21	1,04	0,13	0,43	0,34	0,91	0,22	0,87
HUI	0,26	0,84	0,06	0,54	0,23	1,24						
KI	0,33	0,71	0,08	0,48	0,15	1,07	0,15	0,41	0,28	0,72	0,17	0,88
LO			0,10	0,54	0,19	1,13	0,15	0,45				
NO	0,43	0,76	0,08	0,42	0,16	1,23	0,15	0,58				
RB	0,37	0,59	0,06	0,45	0,18	1,24	0,13	0,53	0,33	1,18		
SEB	0,38	0,66	0,13	0,49	0,16	1,02	0,15	0,58	0,28	0,92		
SHB	0,38	0,89	0,10	0,39	0,15	1,03	0,10	0,33				
SN	0,32	0,84	0,22	0,50	0,21	1,17	0,26	0,69				
SB	0,42	0,93	0,13	0,58	0,36	1,53	0,22	0,74	0,37	1,29		
ESV	0,31	0,66	0,10	0,48	0,17	1,15	0,12	0,47	0,38	1,08	0,19	0,85
Medelvärde	0,36	0,77	0,11	0,50	0,20	1,17	0,16	0,52	0,33	1,02	0,19	0,87

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB), Ekonomistyrningsverket (ESV).

Variabeldefinitioner finns i tabell 1. För HUI har KI bara tillgång till prognoser för BNP-tillväxt, arbetslöshet och KPI-inflation. LO publicerar inte alltid prognoser på faktisk BNP-tillväxt (bara kalenderkorrigerad) varför de exkluderats i denna jämförelse.

Källa: Konjunkturinstitutet.

4.3 Förklaringar till prognosfelen 2011–2014

Storleken på medelabsolutfelen 2011–2014 och skillnader mellan prognosinstituten kan till stor del förklaras av de systematiska felen (överskattningarna) under perioden.

Överskattningarna kan huvudsakligen hänföras till att det globala konjunkturläget fortsatte att vara oväntat svagt efter finanskrisen. I framför allt euroområdet hämmades utvecklingen av oron för de offentliga finanserna och den därpå följande finanspolitiska åtstramningen. Generellt bland prognosinstituten låg ett antagande om en snabbare konjunkturåterhämtning efter finanskrisen, både internationellt och i Sverige, än vad som blev fallet. Visserligen inträffade en viss återhämtning av konjunkturen under 2014, men inte så stor som förväntades under 2013 (se diagram 1).

Efterfrågan blev således svagare än beräknat, vilket har bidragit till att inflationstrycket blev lägre än väntat. Det svaga efterfrågeläget kan ha medfört svårigheter för företagen att föra över prisökningar till konsumenterna.²⁷ Kronförstärkningen 2012 är, via sjunkande importpriser, också en viktig förklaring till den låga inflationen 2012–2014. Dessutom har den svaga konjunkturutvecklingen med fallande marknadsräntor bidragit till en dämpad utveckling av lägenhetshyror via lägre räntekostnader för hyresföretagen. På senare år har även energipriserna utvecklats långsammare än förväntat och under andra halvåret 2014 föll oljepriset kraftigt. Den oväntat låga inflationen har medfört att Riksbanken sänkt reporäntan mer än väntat.

²⁷ Se Apel, M. m.fl. (2014).

Trots att BNP-tillväxten utvecklats svagare än väntat 2011–2014 har sysselsättningen vuxit starkare än väntat.²⁸ Detta har sammanfallit med att arbetskraften stigit starkare än väntat varför de genomsnittliga prognosfelen för arbetslöshet varit relativt små under perioden.

Överskattningen av nästa års offentligfinansiella sparande är dels en effekt av den oförväntat låga tillväxten 2011–2014. Dessutom har Konjunkturinstitutet under denna period överraskats av mer expansiv finanspolitik. Regeringen och ESV antar oförändrade regler i finanspolitiken för nästkommande år, vilket bidrar till att de har överskattat offentligfinansiellt sparande ännu mer än Konjunkturinstitutet.

5 Sammanfattning och diskussion

I detta avslutande kapitel sammanfattas de resultat som beskrivits i denna rapport. Vad gäller prognoser för 2014 överskattades i genomsnitt BNP-tillväxten, inflations-takten, reporäntan och det offentligfinansiella sparandet medan sysselsättningstillväxten och timlöneutvecklingen underskattades. Både Konjunkturinstitutets och regeringens genomsnittliga prognosfel, eller medelfel, var generellt något närmare noll än genomsnittet för alla prognosinstitut.

När det gäller prognosprecision för 2014 hamnade Konjunkturinstitutet något bättre än genomsnittet bland prognosinstituten för inflationen, reporäntan och det offentligfinansiella sparandet och nära genomsnittet för BNP-tillväxten, arbetslösheten, sysselsättningen och timlönen. Svenskt näringsliv utmärker sig genom att ha bäst prognosprecision för BNP-tillväxten men att tillhöra de sämre prognosinstituten på att prognostisera inflationen och reporäntan.²⁹ Regeringens medelabsolutfel och rotmedelkvadratfel var något lägre än genomsnittet bland prognosinstituten för BNP-tillväxten och inflationen och var nära genomsnittet för övriga variabler.

I kapitel 3 jämfördes Konjunkturinstitutets medelfel och prognosprecision för perioden 1997–2014 med övriga prognosinstitut. Medelfelen är relativt små överlag, särskilt för prognoser för innevarande år där de är nära noll. BNP-tillväxten, arbetslösheten och inflationstakten har innevarande år i genomsnitt överskattats med mellan 0,0 och 0,1 procentenheter per år. Inget prognosinstitut har signifikant överskattat BNP-tillväxten. Några prognosinstitut, däribland Konjunkturinstitutet och Riksbanken, har signifikant överskattat KPI- och/eller KPIF-inflationen. Den genomsnittliga överskattningen av reporäntan innevarande år är större, 0,4 procentenheter och samtliga prognosinstitut har signifikant överskattat innevarande års reporänta under perioden 1997–2014. För nästkommande år har, med undantag för arbetslösheten, samtliga variabler i genomsnitt överskattats. Arbetslösheten har i genomsnitt varken överskattats eller underskattats. Inget prognosinstitut har signifikant överskattat nästkommande års BNP-tillväxt eller arbetslöshet. Riksbanken har tillsammans med Svenskt näringsliv och Swedbank signifikant överskattat såväl nästkommande års KPI- som KPIF-inflationsutfall. För Riksbankens del är överskattningen av KPI-

²⁸ Produktivitetstillväxten har därför utvecklats svagare än förväntat.

²⁹ Skillnaderna i prognosprecision är i allmänhet små varför en rangordning mellan prognosinstitut inte ska överdrivas.

inflationsutfallen delvis en effekt av att den har överskattat nästkommande års reporänta mest av alla prognosinstitut. Dock har samtliga prognosinstitut signifikant överskattat nästkommande års reporänta. Konjunkturinstitutet har större än genomsnittlig överskattning av BNP-tillväxten för nästkommande år men mindre överskattning än genomsnittet för inflationen och reporäntan. Regeringen har varken över- eller underskattat innevarande års BNP-tillväxt eller innevarande och nästkommande års arbetslöshet och har, liksom Konjunkturinstitutet, mindre än genomsnittlig överskattning för inflationen och reporäntan.

När det gäller prognosprecision så påverkas resultaten i varierande grad av vilket utvärderingsmått som används, medelabsolutfelet eller rotmedelkvadratfelet.³⁰ Sammantaget för de två måtten, och för prognoser för både innevarande och nästkommande, är tillhör SEB de prognosinstitut som har bäst prognosprecision för BNP-tillväxten, arbetslösheten och reporäntan.³¹ För inflationen, både mätt med KPI och KPIF, tillhör Konjunkturinstitutet tillsammans med regeringen de prognosinstitut som haft bäst prognosprecision.³² Regeringens prognosprecision är för övriga variabler nära genomsnittet för alla prognosinstitut.

I kapitel 4 jämfördes Konjunkturinstitutets medelfel och prognosprecision med övriga prognosinstitut för perioden efter finanskrisen, 2011–2014. Prognoser för både innevarande och nästkommande år överskattade utfallen för samtliga variabler. Dock var, reporäntan undantagen, medelfelen för prognoser gjorda för innevarande år generellt små. Inget prognosinstitut överskattade signifikant innevarande års BNP-tillväxt och endast Svenskt näringsliv har signifikant överskattat innevarande års arbetslöshet under perioden. Samtliga prognosinstitut har överskattat innevarande års KPI- och KPIF-inflationsutfall.³³ Med undantag för regeringen och LO har dessa överskattningar dessutom varit signifikanta. Samtliga prognosinstitut har signifikant överskattat reporäntan både innevarande och nästkommande år 2011–2014. Prognosfelen för innevarande års offentligfinansiella sparande var relativt små under perioden. Vad gäller prognoser för nästkommande års utfall är överskattningen i regel större. Både regeringen och Riksbanken har signifikant överskattat nästkommande års BNP-tillväxt. Samtliga prognosinstitut utom Riksbanken överskattade arbetslösheten men överskattningen var för inget prognosinstitut signifikant. De flesta prognosinstitut har signifikant överskattat nästkommande års inflation och det offentligfinansiella sparandet och samtliga prognosinstitut har signifikant överskattat reporäntan. Den genomsnittliga överskattningen av reporäntan och KPI nästkommande år är 1,0 respektive 0,7 procentenheter. Konjunkturinstitutet, regeringen och ESV överskattade det offentligfinansiella sparandet nästkommande år med i genomsnitt ca 0,5 procentenheter.

³⁰ Relativt andra prognosinstitut framstår Konjunkturinstitutets prognosprecision som sämre om rotmedelkvadratfelet används som jämförelsemått för 1997–2014. Detta mått bestraffar stora prognosfel hårdare och Konjunkturinstitutet hade tillsammans med regeringen, relativt övriga prognosinstitut, stora prognosfel under finanskrisen 2008–2009. För i synnerhet inflation och reporänta är även Riksbankens precision, relativt övriga prognosmakare, sämre om rotmedelkvadratfelet används som mått på prognosprecision.

De stora prognosfelen under finanskrisen har stor påverkan på de genomsnittliga prognosfelen under perioden 1997–2014. Relativt andra prognosinstitut gynnas såväl Konjunkturinstitutet som regeringen och Riksbanken av att exkludera åren för finanskrisen, jämför tabell 4 och tabell 5 med tabell 12 och tabell 13 i appendix 2.

³¹ I jämförelsen har även hänsyn tagits till att prognosinstituten publicerar prognoser vid olika tidpunkter (se tabell 6, tabell 7 och tabell 8).

³² Skillnaderna i prognosprecision är dock endast i ett fåtal fall signifikanta (se tabell 14–tabell 19 i appendix 2). Till exempel har Konjunkturinstitutets prognosprecision för innevarande års arbetslöshet varit signifikant bättre än Svensk näringslivs prognoser (se tabell 16).

³³ Överskattningen av reporäntan bidrar till överskattning av KPI eftersom ränteeffekter ingår i KPI.

Till stor del kan dessa överskattningar förklaras av att det globala konjunkturläget fortsatte att vara oväntat dämpat efter finanskrisen med lägre exporttillväxt än väntat. Denna svagare efterfrågan har bidragit till att även inflationstrycket blev lägre än väntat och sin tur medfört att Riksbanken sänkt reporäntan mer än väntat. Konjunkturinstitutets prognosprecision är, undantaget prognoser för nästkommande års offentligfinansiella sparande, bättre än genomsnittet för samtliga prognosinstitut och för alla undersökta variabler 2011–2014. Regeringen utmärker sig genom att tillhöra de prognosinstitut som har högst medelabsolutfel för innevarande och nästkommande års arbetslöshet men tillhöra de bättre på att prognostisera inflationen.

Referenser

Apel, M., E. Frohm, J. Hokkanen, C. Nyman och S. Palmqvist (2014), ”Resultat från en enkät om företagens prissättning”, Ekonomiska kommentarer, Nr 4, Sveriges riksbank.

Diebold, F. X. och R. S. Mariano (1995), ”Comparing predictive accuracy”, *Journal of Business and Economics Statistics*, 13, sid. 253–265.

Konjunkturinstitutet (2013), *Konjunkturläget*, mars 2013, Konjunkturinstitutet.

Konjunkturinstitutet (2014), *Konjunkturläget*, december 2014, Konjunkturinstitutet.

Newey, W. och K. D. West (1987), "A simple, positive semi-definite, heteroskedasticity and autocorrelation consistent covariance matrix", *Econometrica*, 55, sid. 703–708.

Regeringen (2014), ”Utvärdering av makroekonomiska prognoser”, promemoria publicerad i anslutning till 2014 års ekonomiska vårproposition (prop. 2013/14:100), www.regeringen.se.

Sveriges riksbank (2015), *Redogörelse för penningpolitiken 2014*, Sveriges riksbank.

Österholm, P. och P. Stockhammar (2014), “The euro crisis and Swedish GDP growth – a study of spillovers”, *Applied Economics Letters*, 21, sid. 1105–1110.

Appendix 1. Prognosfel och prognosprecision

UTFALL OCH PROGNOSEFEL

Utfallet, y_t , avser nedan alltid det först publicerade utfallet för en viss variabel för hela det aktuella året, även om reviderade utfall har publicerats eller kommer att publiceras (angående lönestatistik, se fotnot till tabell 1). Låt \hat{y}_t vara **prognosen** för samma variabel och **prognosfelet**, e_t , definieras som utfallet minus prognosen, $e_t = y_t - \hat{y}_t$. Ett positivt prognosfel innebär alltså att ett prognosinstitut vid det aktuella tillfället har underskattat utfallet, och ett negativt prognosfel innebär en överskattning. **Medelfelet**, MF, är det aritmetiska medelvärdet av prognosfelen för prognoser gjorda under en viss tidsperiod:

$$MF = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n e_t,$$

där n är antalet prognoser. Medelfelet visar hur mycket prognoserna i genomsnitt avviker från utfallet. Medelfelet ger därmed en indikation på om prognosinstitutets prognoser under den aktuella tiden systematiskt under- eller överskattat utfallen.

Eftersom stora över- och underskattningar kan ta ut varandra och generera ett litet medelfel kan det inte användas för att bedöma *prognosprecision*.

MÅTT PÅ PROGNOSPRECISION

Medelabsolutfelet, MAF, är det aritmetiska medelvärdet av absolutbeloppen av prognosfelen för prognoser gjorda under en viss tidsperiod:

$$MAF = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n |e_t|$$

Detta mått bortser alltså från om prognosfelen är positiva eller negativa. Medelabsolutfel innebär att prognosfel minskar prognosprecisionen på ett linjärt sätt. Det vill säga, en ökning av prognosfelet från tre till fyra procentenheter straffar prognosprecisionen lika mycket som en ökning av prognosfelet från en till två procentenheter.

Medelkvadratfelet, MKF, är det aritmetiska medelvärdet av de kvadrerade prognosfelen för prognoser gjorda under en viss tidsperiod. Liksom medelabsolutfelet bortser detta mått från om prognosfelen är positiva eller negativa. Att felen i detta mått kvadreras innebär att stora prognosfel, till skillnad från i fallet med medelabsolutfelet, bidrar mer än proportionellt till medelvärdet. En ökning av prognosfelet från tre till fyra procentenheter straffar då prognosprecisionen mer än en ökning från en till två procentenheter.

Rotmedelkvadratfelet, RMKF, är kvadratroten ur medelkvadratfelet:

$$RMKF = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{t=1}^n e_t^2}$$

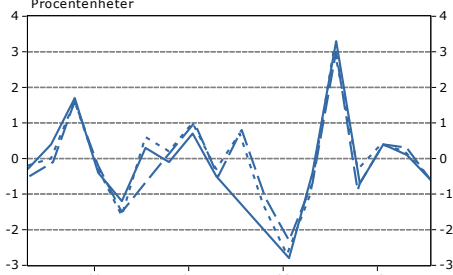
Det innehåller alltså samma information som medelkvadratfelet men är storleksmässigt jämförbart med medelfelet och medelabsolutfelet.

Appendix 2. Tabell- och diagrambilaga

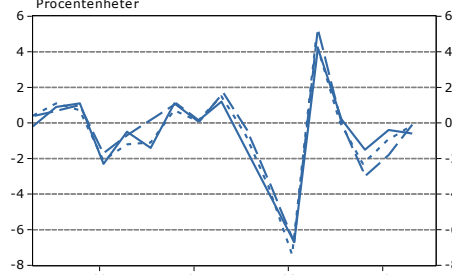
Diagram 2 Prognosfel innevarande och nästkommande år för prognoser publicerade i mars eller april 1997–2014

Procentenheter

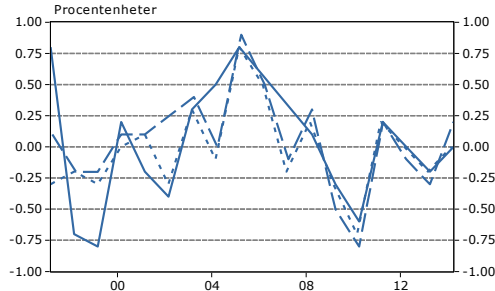
Prognosfel BNP-tillväxt innevarande år
Procentenheter

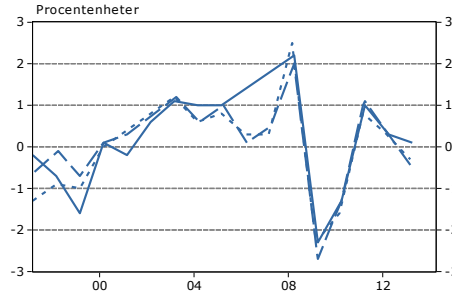
Prognosfel BNP-tillväxt, nästkommande år
Procentenheter

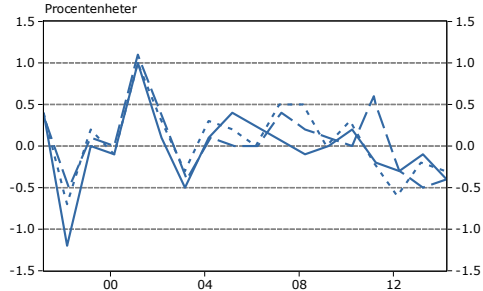
Prognosfel arbetslöshet innevarande år
Procentenheter

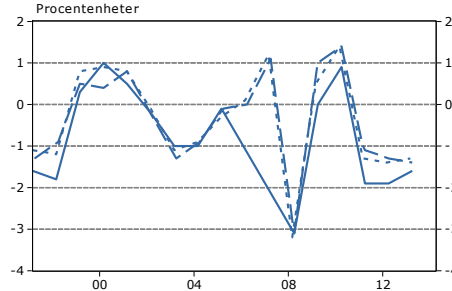
Prognosfel arbetslöshet, nästkommande år
Procentenheter

Prognosfel KPI-inflation innevarande år
Procentenheter

Prognosfel KPI-inflation, nästkommande år
Procentenheter

Anm. Kortstreckade linjer visar Konjunkturinstitutet, långstreckade linjer visar regeringen och heldragna linjer visar Riksbanken.

Riksbanken publicerade inte någon prognos i mars eller april 2006 och 2007 vilket förklarar de räta linjerna mellan prognosfelen 2005 och prognosfelen 2008. Regeringen publicerade ingen prognos i mars eller april 2002.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 12 Medelabsolutfel för prognoser avseende innevarande (I) och nästkommande (N) år, 1997–2014, exklusive 2008–2010

Procentenheter

	BNP		Arbetslöshet		KPI	
	I	N	I	N	I	N
Reg	0,45	1,10	0,17	0,52	0,20	0,74
HUI	0,40	1,13	0,22	0,47	0,27	0,82
KI	0,39	1,04	0,14	0,49	0,14	0,68
LO			0,21	0,54	0,19	0,85
NO	0,46	0,99	0,22	0,58	0,23	0,98
RB	0,41	0,94	0,17	0,53	0,17	0,85
SEB	0,47	1,00	0,16	0,46	0,19	0,76
SHB	0,49	1,31	0,22	0,66	0,21	0,81
SN	0,51	1,19	0,22	0,58	0,26	0,93
SB	0,60	1,19	0,19	0,41	0,29	1,04
Medelvärde	0,46	1,10	0,19	0,52	0,21	0,85

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB). Variabeldefinitioner finns i tabell 1.

LO publicerar inte alltid prognoser på faktisk BNP-tillväxt (bara kalenderkorrigerad) varför de exkluderas i denna jämförelse.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 13 Rotmedelkvadratfel för prognoser avseende innevarande (I) och nästkommande (N) år, 1997–2014, exklusive 2008–2010

Procentenheter

	BNP		Arbetslöshet		KPI	
	I	N	I	N	I	N
Reg	0,58	1,42	0,24	0,62	0,30	0,86
HUI	0,58	1,44	0,29	0,60	0,36	0,99
KI	0,53	1,38	0,21	0,60	0,23	0,83
LO			0,30	0,69	0,29	0,98
NO	0,61	1,25	0,32	0,70	0,36	1,16
RB	0,52	1,24	0,28	0,66	0,29	1,05
SEB	0,61	1,34	0,24	0,56	0,30	0,89
SHB	0,69	1,63	0,33	0,79	0,34	1,01
SN	0,68	1,47	0,30	0,75	0,38	1,09
SB	0,79	1,53	0,28	0,54	0,39	1,23
Medelvärde	0,62	1,41	0,28	0,65	0,32	1,01

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handels utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB). Variabeldefinitioner finns i tabell 1.

LO publicerar inte alltid prognoser på faktisk BNP-tillväxt (bara kalenderkorrigerad) varför de exkluderas i denna jämförelse.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 14 Test av prognosprecision för BNP med Diebold-Mariano-test. Prognoser publicerade i mars och april för innevarande år, 1997–2014^{34,35}

	RB		KI		Reg		SB	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
SHB	-0,1	0,54	-0,2	0,17	-0,1	0,24	-0,8	0,45
RB			-0,0	0,93	-0,0	0,84	-0,2	0,42
KI					-0,0	0,76	-0,2	0,32
Reg							-0,3	0,44

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Konjunkturinstitutet (KI), Riksbanken (RB), Handelsbanken (SHB), Swedbank (SB).

Samtliga test är beräknade på minst fem observationer.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 15 Test av prognosprecision för BNP med Diebold-Mariano-test. Prognoser publicerade i mars och april för nästkommande år, 1997–2014

	KI		Reg		SHB	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
RB	-0,1	0,23	-0,2	0,22	-0,6	0,19
KI			-0,0	0,86	-0,1	0,70
Reg					-0,1	0,88

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Konjunkturinstitutet (KI), Riksbanken (RB), Handelsbanken (SHB).

SEB har lägst medelabsolutfel för BNP nästkommande år (se tabell 6) men antalet observationer är för litet för att kunna utföra relevanta Diebold-Mariano-test. Riksbanken har näst lägst medelabsolutfel. Samtliga test är beräknade på minst fem observationer.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 16 Test av prognosprecision för arbetslöshet med Diebold-Mariano-test. Prognoser publicerade i mars och april för innevarande år, 1997–2014

	KI		Reg		RB		SN	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
NO	0,0	0,65	-0,0	1,00	-0,1	0,29	-0,2	0,14
KI			-0,0	0,31	-0,1	0,03	-0,1	0,048
Reg					-0,1	0,28	-0,1	0,21
RB							-0,0	0,92

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Konjunkturinstitutet (KI), Riksbanken (RB), Nordea (NO), Svenskt näringsliv (SN). Samtliga test är beräknade på minst fem observationer.

Källa: Konjunkturinstitutet.

³⁴ Diebold och Marianos (1995) test utförs parvis mellan prognosinstituten och har här enbart beräknats för prognoser publicerade i mars eller april. I vissa fall kan till exempel ett prognosinstituts publicerade prognos i mars jämföras med ett annat prognosinstituts publicerade aprilprognos. Denna eventuella skillnad i informationsmängd bedöms dock vara av liten betydelse, särskilt för prognoser för nästkommande år och för de variabler som baseras på nationalräkenskapernas kvartalsutfall. Anledningen till att prognosprecisionen testas för prognoser publicerade i mars och april är att de flesta prognosinstitut publicerar under denna period samt att prognoshorisonten, och därmed spridningen mellan prognosinstituten, då är som störst.

³⁵ Tabellerna är utformade så att det prognosinstitut som har lägst medelabsolutfel i mars eller april av samtliga står på raden högst upp. Därefter följer Konjunkturinstitutet, regeringen och Riksbanken i rangordning efter prognosprecision. Det prognosinstitut som har störst medelabsolutfel återfinns i kolumnen längst till höger. Koefficienten är den genomsnittliga skillnaden i medelabsolutfel mellan två prognosinstitut, uttryckt som variabeln i den specifika raden minus variabeln i kolumnen. En linjär förlustfunktion används således. Att koefficienten ibland är positiv beror på att differenser bara beräknas de år båda prognosinstituten publicerar prognos i mars eller april. I många fall baseras Diebold-Mariano-test på ett litet antal observationer, dock minst fem, varför styrkan i testet i regel är låg och nollhypotesen om lika prognosprecision mellan två prognosinstitut generellt accepteras. För att hantera eventuell uppkomst av autokorrelation har Newey-Wests standardfel använts i analysen, se Newey och West (1987).

Tabell 17 Test av prognosprecision för arbetslöshet med Diebold-Mariano-test. Prognoser publicerade i mars och april för nästkommande år, 1997–2014

	Reg		RB		KI		SHB	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
SB	-0,2	0,42	-0,1	0,69	-0,1	0,43	-0,7	0,30
Reg			-0,1	0,63	-0,1	0,26	-0,0	0,71
RB					-0,1	0,47	-0,2	0,52
KI							-0,0	0,82

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Konjunkturinstitutet (KI), Riksbanken (RB), Handelsbanken (SHB), Swedbank (SB).

SEB har lägst medelabsolutfel för arbetslösheten nästkommande år (se tabell 7) men antalet observationer är för litet för att kunna utföra relevanta Diebold-Mariano-test. Swedbank har näst lägst medelabsolutfel. Samtliga test är beräknade på minst fem observationer.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 18 Test av prognosprecision för KPI-inflation med Diebold-Mariano-test. Prognoser publicerade i mars och april för innevarande år, 1997–2014

	RB		Reg		KI		HUI	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
SHB	0,1	0,25	-0,0	1,00	-0,1	0,58	-0,0	0,78
RB			0,0	0,71	-0,0	0,59	-0,1	0,08
Reg					-0,0	0,36	-0,1	0,050
KI							-0,1	0,13

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Konjunkturinstitutet (KI), Riksbanken (RB), Handelsbanken (SHB), Handels utredningsinstitut (HUI).

Samtliga test är beräknade på minst fem observationer.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 19 Test av prognosprecision för KPI-inflation med Diebold-Mariano-test. Prognoser publicerade i mars och april för nästkommande år, 1997–2014

	KI		Reg		RB		NO	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
LO	-0,1	0,60	-0,0	0,89	-0,1	0,59	-0,1	0,42
KI			0,0	0,32	-0,0	0,70	-0,0	0,90
Reg					-0,1	0,53	-0,1	0,56
RB							0,3	0,20

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Konjunkturinstitutet (KI), Riksbanken (RB), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO).

Anm. Samtliga test är beräknade på minst fem observationer.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 20 Test för systematiska fel för prognoser för innevarande år, 1997–2014

	BNP		Arbetslöshet		KPI		KPIF		Reporänta	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
Reg	-0,03	0,85	-0,03	0,46	0,00	0,96	-0,05	0,17	-0,41	0,05
HUI	-0,11	0,38	-0,02	0,64	-0,12	0,00				
KI	-0,13	0,30	-0,02	0,49	0,00	0,93	-0,07	0,02	-0,40	0,03
LO			-0,06	0,40	0,06	0,25	0,00	0,97		
NO	-0,10	0,43	-0,03	0,46	0,00	0,92	-0,06	0,15		
RB	-0,04	0,77	-0,04	0,22	-0,04	0,28	-0,07	0,04	-0,47	0,01
SEB	-0,13	0,32	0,00	0,90	-0,07	0,06	-0,03	0,43	-0,37	0,01
SHB	-0,20	0,11	-0,02	0,69	-0,10	0,01	-0,11	0,00		
SN	0,20	0,16	-0,10	0,04	-0,06	0,21	-0,11	0,14		
SB	-0,08	0,73	-0,12	0,05	-0,09	0,13	-0,08	0,22	-0,47	0,00
Medelvärde	-0,07		-0,05		-0,04		-0,07		-0,42	

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handelns utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB).

De skattade koefficienterna är de genomsnittliga prognosfelen, medelfelen, för varje prognosinstitut. Underliggande inflation (KPIX och KPIF) utvärderas för perioden 2005–2014 och reporänta utvärderas för perioden 2007–2014.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 21 Test för systematiska fel för prognoser för nästkommande år, 1997–2014

	BNP		Arbetslöshet		KPI		KPIF		Reporänta	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
Reg	-0,44	0,29	0,01	0,95	-0,34	0,05	-0,11	0,40	-1,01	0,01
HUI	-0,37	0,23	0,03	0,81	-0,49	0,00				
KI	-0,62	0,07	0,12	0,42	-0,31	0,05	-0,11	0,25	-0,95	0,00
LO			-0,05	0,77	-0,23	0,22	-0,05	0,80		
NO	-0,42	0,12	0,10	0,42	-0,49	0,00	-0,24	0,08		
RB	-0,46	0,14	0,08	0,58	-0,56	0,00	-0,29	0,00	-1,39	0,00
SEB	-0,30	0,31	0,09	0,35	-0,50	0,00	-0,15	0,17	-1,02	0,00
SHB	-0,52	0,14	-0,06	0,70	-0,63	0,00	-0,07	0,59		
SN	0,04	0,92	-0,10	0,48	-0,44	0,01	-0,36	0,05		
SB	-0,21	0,65	-0,25	0,22	-0,52	0,02	-0,39	0,02	-1,33	0,00
Medelvärde	-0,37		0,00		-0,45		-0,20		-1,14	

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handelns utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB).

De skattade koefficienterna är de genomsnittliga prognosfelen, medelfelen, för varje prognosinstitut. Underliggande inflation (KPIX och KPIF) utvärderas för perioden 2005–2014 och reporänta utvärderas för perioden 2007–2014.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 22 Test för systematiska fel för prognoser publicerade i mars och april för innevarande år, 1997–2014

	BNP		Arbetslöshet		KPI		KPIF		Reporänta	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
Reg	-0,10	0,73	0,04	0,67	0,07	0,49	0,03	0,73	-0,39	0,24
HUI	-0,13	0,69	-0,03	0,75	-0,12	0,35				
KI	-0,02	0,94	-0,03	0,74	0,07	0,48	-0,03	0,71	-0,39	0,21
LO			0,00	1,00	0,25	0,03	0,09	0,61		
NO	0,04	0,93	-0,14	0,16	-0,06	0,64	-0,15	0,18		
RB	-0,01	0,98	-0,02	0,88	-0,04	0,72	-0,06	0,55	-0,61	0,10
SEB	-0,38	0,51	-0,10	0,67	0,03	0,95				
SHB	-0,45	0,34	-0,12	0,40	0,05	0,71	-0,12	0,11		
SN	0,30	0,39	-0,10	0,40	-0,09	0,45	-0,12	0,72		
SB	0,05	0,93	-0,24	0,09	-0,18	0,13	-0,10	0,59	-0,43	0,01
Medelvärde	-0,08		-0,07		0,00		-0,06		-0,45	

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handelns utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB).

De skattade koefficienterna är de genomsnittliga prognosfelen, medelfelen, för varje prognosinstitut. Underliggande inflation (KPIX och KPIF) utvärderas för perioden 2005–2014 och reporänta utvärderas för perioden 2007–2014.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabell 23 Test för systematiska fel för prognoser publicerade i mars och april för nästkommande år, 1997–2014

	BNP		Arbetslöshet		KPI		KPIF		Reporänta	
	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde	Koeff.	p-värde
Reg	-0,58	0,35	0,21	0,44	-0,48	0,11	-0,04	0,84	-1,20	0,08
HUI	-0,41	0,52	0,02	0,93	-0,68	0,03				
KI	-0,61	0,31	0,09	0,75	-0,41	0,16	-0,14	0,47	-1,01	0,09
LO			0,09	0,75	-0,06	0,85	-0,03	0,94		
NO	-0,79	0,37	0,01	0,97	-1,05	0,02	-0,60	0,11		
RB	-0,32	0,60	0,07	0,81	-0,81	0,02	-0,44	0,02	-1,53	0,06
SEB	-0,18	0,69	0,24	0,40	-0,96	0,08				
SHB	-1,04	0,50	-0,21	0,72	-0,60	0,27	0,10	0,78		
SN	-0,09	0,90	-0,06	0,84	-0,71	0,04	-0,70	0,13		
SB	0,04	0,97	-0,34	0,36	-0,53	0,27	-0,35	0,32	-0,93	0,12
Medelvärde	-0,44		0,01		-0,63		-0,28		-1,17	

Anm. Prognosinstituten är regeringen (Reg), Handelns utredningsinstitut (HUI), Konjunkturinstitutet (KI), Landsorganisationen (LO), Nordea (NO), Riksbanken (RB), SEB, Handelsbanken (SHB), Svenskt näringsliv (SN), Swedbank (SB).

De skattade koefficienterna är de genomsnittliga prognosfelen, medelfelen, för varje prognosinstitut. Underliggande inflation (KPIX och KPIF) utvärderas för perioden 2005–2014 och reporänta utvärderas för perioden 2007–2014.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Konjunkturinstitutet, Kungsgatan 12-14, Box 3116, 103 62 Stockholm
08-453 59 00, 08-45359 80, info@konj.se, www.konj.se

ISSN 1650-996X